

แผนการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต

การประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษา
ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์
ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมส่งเสริมสหกรณ์
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
กองคลัง
มีนาคม ๒๕๖๕

คำนำ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐ ประกอบกับมติคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ (ระบบ Cisco WebEx Meeting) ที่เห็นชอบแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมุ่งเน้นการวางระบบเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด หากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพที่ดี จะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตลดลง ลดความสูญเสียทางงบประมาณ สามารถมีงบประมาณไปพัฒนาสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ลดต้นทุนในการดำเนินคดี สร้างความเชื่อมั่นและสะท้อนภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมส่งเสริมสหกรณ์มีโครงการจัดซื้อจัดจ้างในหลายโครงการและกรมฯ ได้วิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโครงการของกรมแล้ว จึงได้คัดเลือกการประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ซึ่งเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงและดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อนำมาบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต มีการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในโครงการดังกล่าว โดยคาดหวังว่า เมื่อกรมฯ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรของกรม เพื่อการศึกษาและใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในโครงการต่างๆ ของกรมฯ ได้

กรมส่งเสริมสหกรณ์
มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
บทที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๖
การประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)	
บทที่ ๔ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๙
บรรณานุกรม	ค

บทที่ ๑

บทนำ

บทที่ ๑

บทนำ

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปราม ได้กำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมีกรอบแนวความคิดที่ใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการองค์กรที่เชื่อว่าสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตประพฤติมิชอบและนำพาหน่วยงานไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาดเป็นที่ยอมรับ ตามแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) เพื่อเป็นไปตามมติคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ (ระบบ Cisco WebEx Meeting) ที่เห็นชอบแนวทางขับเคลื่อน การดำเนินงานเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นำไปสู่การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ละระดับจำแนกตามประเภทของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตแบ่งเป็น ๓ ประเภท ประกอบด้วย

- ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้คัดเลือกการประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ด้านโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้หน่วยงานมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งจะช่วยให้หลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาก็น้อยกว่าองค์กรอื่น สนองต่อการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด

บทที่ ๒

แนวทางการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

บทที่ ๒

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิด ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงาน แต่อย่างใด

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากร ขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการ ทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้และยอมรับ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับ ติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ เป็นมาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางการควบคุมภายใน เพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report–Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control–Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติม ในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่อง ในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการ ในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และ นำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

กรอบหรือภาระงาน	นิยาม
Corrective	แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไร จะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective	เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
Preventive	ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
Forecasting	การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยง ที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

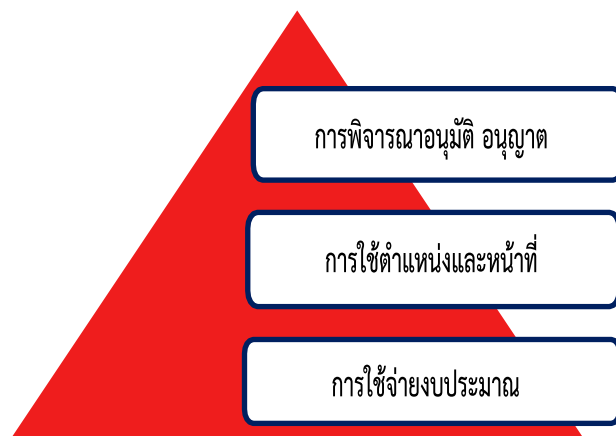
องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย

๑. Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องใช้เงินหรือแรงจูงใจ ที่มีสิ่งจูงใจ
๒. Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
๓. Rationalization หรือ มีเหตุผล มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งคู่มือนี้ได้กำหนดขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทางหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำการตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๖.๑ ขั้นตอนที่ ๑ : การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมิน ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ การปฏิบัติงานตามขั้นตอน อาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไข ความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor

ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมาย ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

Unknown Factor

ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากกรณีการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้ เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
	(ให้อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตของ กระบวนการ หรืองานที่เลือกมาทำ การประเมิน ความเสี่ยงว่ามีโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต)		

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริต ที่มีความเสี่ยงการทุจริต เท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor

- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาส เกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

๖.๒ ขั้นตอนที่ ๒ : การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

➤ ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** ความเสี่ยงระดับปานกลาง สามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

จากตารางที่ ๒ นำโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริต ตามไฟจราจร

- **สีเขียว** หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สีเหลือง** หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- **สีส้ม** หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- **สีแดง** หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๖.๓ ขั้นตอนที่ ๓ : เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน ค่า ๑-๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่า กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๑ เกณฑ์พิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงการทุจริตว่าเป็น MUST หรือ SHOULD)

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้ กิจกรรมหรือ

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐหรือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือระดับด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth) ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงใน ช่องสี่สี และสี่แดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

แนวทางในการพิจารณา ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	X	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	X	X	

๖.๔ ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมิน การควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมิน การควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำ การประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการ ความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

๖.๕ ขั้นตอนที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมิน การควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลางเลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณา ทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการ หรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ ความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป ตามแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

หน่วยงานระดับกรมรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่น กรุงเทพมหานคร.....

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง
เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง
เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง

๖.๖ ขั้นตอนที่ ๖ : การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวัง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง

ตารางที่ ๖ ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงในตารางที่ ๕ ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

สถานะตามสี	นิยาม
สถานะสีเขียว	ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
สถานะสีเหลือง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
สถานะสีแดง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่าย ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

๖.๗ ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรม หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
- เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)
- ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ สถานะสีแดง Red เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๒ สถานะสีเหลือง Yellow เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๓ สถานะสีเขียว Green ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม

๖.๘ ขั้นตอนที่ ๘ : การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๘ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล (สี) สถานะความเสี่ยง

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง

๖.๙ ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งหวังระยะเวลาของการรายงานผล ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส

บทที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
การประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและ
บำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวด
ราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

บทที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

๑. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “กรม” มีความประสงค์จะจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม โดยผู้รับจ้างมีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ดูแลบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ภายใต้นโยบายระเบียบและแนวทางปฏิบัติด้านไอทีที่กรมกำหนดและกฎหมาย

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม (เทเวศร์ ได้เชื่อมโยงคู่สายสัญญาณแบบองค์กร (Leased Line) ระหว่างผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตกับกรม (เทเวศร์) ณ อาคาร ๑ ชั้น ๕ ห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาคาร ๑ ชั้น ๕ และได้เชื่อมต่อระบบเครือข่ายจากห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายกระจายสัญญาณผ่านสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ไปยังชั้นต่าง ๆ ตามอาคารของกรม (เทเวศร์) ประกอบด้วย อาคาร ๑ จำนวน ๑๑ Link, อาคาร ๒ จำนวน ๔ Link และอาคาร ๓ จำนวน ๖ Link และภายในอาคารได้เดินสายสัญญาณ UTP เพื่อเชื่อมต่อสัญญาณไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย ด้วยความเร็ว ๑๐/๑๐๐ Mbps ในแต่ละชั้นของอาคารและมีตู้ Rack แต่ละชั้น สำหรับติดตั้ง Switch และอุปกรณ์พักสายสัญญาณ Fiber Optic และสายสัญญาณ UTP เช่น Patch panel, Cable management เป็นต้น

ภายในห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายของกรม (เทเวศร์) ได้ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายตู้ Rack สำหรับพักสายสัญญาณ Fiber Optic และสายสัญญาณ UTP ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) อุปกรณ์เครือข่ายต่างๆ อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย รวมทั้งมีเครื่องสำรองไฟฟ้า (UPS) เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าสำรองให้แก่เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ติดตั้งอยู่ภายในห้องให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม ณ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (ถนนพิชัย) ได้เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกรม (เทเวศร์) มายังชั้น ๒ อาคารฝึกอบรม โดยการเช่าคู่สายสัญญาณ (Leased Line) และกระจายสัญญาณผ่านสายสัญญาณ Fiber Optic ไปยังชั้นต่างๆ ในอาคาร ประกอบด้วย อาคารฝึกอบรม ชั้น ๒ กับอาคารกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ชั้น ๒ อาคารกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ชั้น ๒ กับชั้น ๓, ระหว่างชั้น ๒ กับชั้น ๑ ภายในอาคารฝึกอบรม, อาคารฝึกอบรม ชั้น ๒ ระหว่าง Core Switch กับ Switch ในห้องอบรมคอมพิวเตอร์ และได้เดินสายสัญญาณภายในอาคารด้วยสาย UTP เพื่อเชื่อมต่อสัญญาณไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่ายด้วยความเร็ว ๑๐/๑๐๐ Mbps ไปตามชั้นต่างๆ ของอาคาร และมีตู้ Rack สำหรับติดตั้ง Switch และอุปกรณ์พักสายสัญญาณ Fiber Optic และสายสัญญาณ UTP เช่น Patch panel, Cable management เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมยังได้เดินสายเชื่อมโยงเครือข่ายสื่อสารข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐในโครงการ Government Information Network : GIN และยังได้เชื่อมโยงเครือข่ายสื่อสารไปยังหน่วยงานของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้ในการบูรณาการข้อมูลระหว่างกัน

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซมแก้ไขฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ รวมทั้งทดแทนอะไหล่ที่เสียหายหรือเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ระบบเครือข่าย ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายของเครื่องลูกข่ายและอุปกรณ์ต่อพ่วงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตามปกติ ตลอดเวลา ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ป้องกันความเสี่ยงการหยุดให้บริการของระบบ

๒) เพื่อให้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถให้บริการประชาชนและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง

๓) มีอุปกรณ์สำรองทดแทนกรณีที่ระบบหยุดให้บริการ เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบต่อการใช้งานของหน่วยงาน

๓. พื้นที่ดำเนินการ

๑) อาคาร ๑ อาคาร ๒ และอาคาร ๓ ณ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (เทเวศร์)

๒) อาคารฝึกอบรมและอาคารกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ณ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (ถนนพิชัย)

๔. ระยะเวลาการดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๕. งบประมาณ

เงินงบประมาณ จำนวน ๔,๒๐๒,๙๖๐ บาท

๖. ขอบเขตของโครงการ

ขอบเขตการจัดจ้างดูแลและบำรุงรักษา

๑) จัดซื้อหรือต่ออายุโปรแกรมป้องกันไวรัส (Anti-Virus) สำหรับใช้งานภายในกรมส่งเสริมสหกรณ์

๒) ดูแลและบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) และอุปกรณ์เครือข่าย (Network)

๓) ดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์กระจายสัญญาณหลัก (Core Switch)

๔) ดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ป้องกันการบุกรุก (Firewall)

๕) ดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless) พร้อมอุปกรณ์

- ๖) ดูแลและบำรุงรักษาซอฟต์แวร์ (Software) บนเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) และอุปกรณ์เครือข่าย (Network)
- ๗) ดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์สำรองข้อมูลพร้อมโปรแกรมสำรองข้อมูล
- ๘) ดูแลบำรุงรักษาระบบสายสัญญาณ UTP ภายในห้องศูนย์คอมพิวเตอร์, ภายในอาคาร และระบบสายสัญญาณใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ระหว่างอาคาร
- ๙) ดูแลและบำรุงรักษาระบบสำรองไฟฟ้า (UPS) ขนาด ๔๐ KVA จำนวน ๓ ชุด
- ๑๐) ดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ภายในห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ ได้แก่ ตู้ Rack ระบบปรับอากาศ อุปกรณ์ควบคุมการเข้า-ออก (Access Control) ระบบ CCTV พร้อมอุปกรณ์ และอุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector)
- ๑๑) เช่าใช้บริการพื้นที่วางเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายกับผู้ให้บริการ Co-Location
- ๑๒) จัดหาพร้อมติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเพื่อให้บริการข้อมูลสารสนเทศ จำนวน ๒๐ ชุด
- ๑๓) ให้คำปรึกษาอื่นๆ เกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๗.๑ ขั้นตอนที่ ๑ : การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ตารางที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	✓	
๒	การใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	✓	
๓	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	✓	
๔	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	✓	
๕	การดำเนินการไม่โปร่งใสเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์	✓	
๖	การกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่าความเป็นจริง		✓
๗	การใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่เป็นไปตามที่กำหนด	✓	
๘	การละเว้นไม่กำกับ ดูแล ทำให้เกิดการทุจริต	✓	
๙	ไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบหากเกิดความเสียหาย		✓

คำอธิบาย ตารางที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

Known Factor : ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

Unknown Factor : ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

๗.๒ ขั้นตอนที่ ๒ : การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ			✓	
๒	การใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์		✓		
๓	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย			✓	
๔	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด			✓	
๕	การดำเนินการไม่โปร่งใสเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์		✓		
๖	การกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่าความเป็นจริง	✓			
๗	การใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่เป็นไปตามที่กำหนด		✓		
๘	การละเว้นไม่กำกับ ดูแล ทำให้เกิดการทุจริต		✓		
๙	ไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบหากเกิดความเสียหาย	✓			

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๗.๓ ขั้นตอนที่ ๓ : เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ		๓			๓		๙
๒	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย		๓			๓		๙
๓	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด		๒			๒		๔

คำอธิบาย ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยง ระดับสูงและสูงมากที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก		กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง	
		MUST		SHOULD	
๑	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	๓		-	
๒	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	๓		-	
๓	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	๒		-	

คำอธิบาย ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้อง ทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่า กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย - การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ - ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	-	-	✓ ✓
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial)	-	-	-
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User)	-	-	-
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) - การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	-	✓	-
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth)	-	-	-

คำอธิบาย ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือ ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth) ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

๗.๔ ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
๒. ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
๓. การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง

คำอธิบาย ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมิน การควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

๒) พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

๓) อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

๗.๕ ขั้นตอนที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต การประกวดราคาโครงการจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. กำหนดให้หน่วยงานมีระบบควบคุมภายใน เพื่อทบทวน/ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับค่านึงถึงหลักความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๒	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	๑. จัดทำและปรับปรุงคู่มือการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบและเป็นปัจจุบันพร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติของกรรมการตรวจรับงาน และกำหนดระยะเวลาการตรวจรับให้เหมาะสม กับลักษณะงานจ้าง ๒. รวบรวมและจัดทำประเด็นข้อหารือเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน
๓	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	๑. จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องความเสี่ยงต่อการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ๒. ประกาศมาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้างของกรม ตามนโยบาย “No Gift Policy” และมีการติดตามประเมินผล

คำอธิบาย ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ ความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป ตามแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๗.๖ ขั้นตอนที่ ๖ : การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวัง

ตารางที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกัน การทุจริต	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	๑. กำหนดให้หน่วยงานมีระบบควบคุมภายใน เพื่อทบทวน/ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งถึงหลักความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	-	✓	-
๒	๑. จัดทำและปรับปรุงคู่มือการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบและเป็นปัจจุบันพร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติของกรรมการตรวจรับงาน และกำหนดระยะเวลาการตรวจรับให้เหมาะสม กับลักษณะงานจ้าง ๒. รวบรวมและจัดทำประเด็นข้อหารือเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน	ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	-	✓	-
๓	๑. จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเรื่องความเสี่ยงต่อการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ๒. ประกาศมาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้างของกรม ตามนโยบาย “No Gift Policy” และมี การติดตามประเมินผล	การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	✓	-	-

คำอธิบาย ตารางที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงในตารางที่ ๕ ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

- ■ **สถานะสีเขียว** : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ■ **สถานะสีเหลือง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/ นโยบาย/ โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ **แผนใช้ได้ผล** ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
- ■ **สถานะสีแดง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่าย **ยังแก้ไขไม่ได้** ควรมีมาตรการ/ นโยบาย/ โครงการ / กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรง > ๓

๗.๗ ขั้นตอนที่ ๗ : จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ โดยแยกสถานะ เพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

ตาราง ๗.๑ สถานะสีแดง Red เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
- ไม่มี -	- ไม่มี -

ตาราง ๗.๒ สถานะสีเหลือง Yellow เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
๑. การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. กำหนดให้หน่วยงานมีระบบควบคุมภายใน เพื่อทบทวน/ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ คำนึงถึงหลักความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
๒. ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	๑. จัดทำและปรับปรุงคู่มือการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบและเป็นปัจจุบันพร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติของกรรมการตรวจรับงาน และกำหนดระยะเวลาการตรวจรับให้เหมาะสม กับลักษณะงานจ้าง ๒. รวบรวมและจัดทำประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ตาราง ๗.๓ สถานะสีเขียว Green ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม
๑. การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	๑. จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องความเสี่ยงต่อการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ๒. ประกาศมาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้างของกรม ตามนโยบาย “No Gift Policy” และมีการติดตามประเมินผล

๗.๘ ขั้นตอนที่ ๘ : การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๘ รายงานการบริหารความเสี่ยง

สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
เขียว	เหลือง	แดง
๑. การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	๑. การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ๒. ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	-

คำอธิบาย ตารางที่ ๘ รายงานการบริหารความเสี่ยง

เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๘ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล (สี) สถานะความเสี่ยง

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๗.๙ ขั้นตอนที่ ๙ : การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ตามรอบที่สำนักงาน ป.ป.ท. จะกำหนด

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
การทุจริต กรมส่งเสริมสหกรณ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โครงการการประกวดราคาจ้างดูแลและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

กระบวนการ/ ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง			ความเสี่ยงการทุจริต			ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ป้องกันการทุจริต
	เขียว	เหลือง	แดง	การ พิจารณา เพื่ออนุมัติ อนุญาต	การ พิจารณา การใช้ อำนาจ หน้าที่	การพิจารณา เพื่อบริหาร งบประมาณ ทรัพย์สิน ทรัพยากร			
๑. การจัดทำร่างขอบเขตงาน									
เกี่ยวข้องกับการใช้ ดุลยพินิจของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งมี โอกาสใช้อย่างไม่ เหมาะสม อาจมี การเอื้อประโยชน์ ให้กับบริษัทใด บริษัทหนึ่ง หรือให้ ความช่วยเหลือ พวกพ้อง	✓					✓	๑. ดำเนินการไม่เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ มีการดำเนินการ ไม่โปร่งใสเอื้อประโยชน์ ให้กับพรรคพวกมีระบบ เส้นสาย ระบบอุปถัมภ์	๑. ให้บริษัทที่รู้จักกันเป็น ส่วนตัวเป็นผู้กำหนด รายละเอียดคุณลักษณะ เฉพาะการจ้าง (TOR) โดยวิธีการประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์ e-bidding	๑. กำหนดให้หน่วยงานมีระบบ ควบคุมภายใน เพื่อทบทวน/ ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไป ตามระเบียบ ข้อบังคับค่านึงถึง หลักความโปร่งใสประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

กระบวนการ/ ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง			ความเสี่ยงการทุจริต			ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ป้องกันการทุจริต
	เขียว	เหลือง	แดง	การ พิจารณา เพื่ออนุมัติ อนุญาต	การ พิจารณา การใช้ อำนาจ หน้าที่	การพิจารณา เพื่อบริหาร งบประมาณ ทรัพย์สิน ทรัพยากร			
ญาติพี่น้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค การกำหนดรายละเอียดที่มีลักษณะกีดกันไม่ให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม (การล็อกสเปค)		✓				✓	๒. การใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ๓. การใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่เป็นไปตามที่กำหนด	๒. กำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิคไม่เหมาะสมเกินความจำเป็นทำให้ต้องใช้ต้นทุนเกินความจำเป็นไม่คุ้มค่า ๓. การไม่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาตรวจสอบร่างประกาศ TOR	๒. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาตรวจสอบร่างประกาศ TOR ขอบเขต/รายละเอียดคุณลักษณะการประกาศจัดซื้อจัดจ้างตามระยะเวลาที่กำหนดก่อนประกาศเผยแพร่ฉบับจริง

กระบวนการ/ ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง			ความเสี่ยงการทุจริต			ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ป้องกันการทุจริต
	เขียว	เหลือง	แดง	การ พิจารณา เพื่ออนุมัติ อนุญาต	การ พิจารณา การใช้ อำนาจ หน้าที่	การพิจารณา เพื่อบริหาร งบประมาณ ทรัพย์สิน ทรัพยากร			
๒. การกำหนดราคากลางและการจัดหา									
การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ จะต้องมีราคากลาง และต้องระบุไว้ใน ในรายงานขอซื้อขอจ้าง โดยการจัดทำราคา กลางจะต้องระบุ รายชื่อผู้รับผิดชอบ กำหนดราคากลาง	✓					✓	๑. การกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่าความเป็นจริงไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด	๑. ผลการประกวดราคา ราคาประกวดได้ต่ำกว่า ราคากลางเกินกว่า ร้อยละ ๑๕	๑. จัดอบรมให้ความรู้บุคลากร เรื่อง ความเสี่ยงการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนใน การจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคา กลางและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
๓. การตรวจการจ้าง/ตรวจรับงาน									
คณะกรรมการตรวจ การจ้าง/คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุต้อง ดำเนินการตรวจรับให้ เสร็จสิ้นโดยเร็ว ตาม ระยะเวลาที่ระเบียบฯ กำหนด			✓		✓		๑. การดำเนินโครงการ ไม่เป็นไปตามแนวทาง ที่กรมฯ กำหนด มีการ เอื้อประโยชน์ให้กับ พรรคพวก มีระบบ เส้นสาย ระบบอุปถัมภ์	๑. คณะกรรมการตรวจ การจ้าง/คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุใช้เวลาใน การตรวจรับงานมาก เกินความจำเป็น	๑. ประกาศมาตรการป้องกันการรับ สินบนในการจัดซื้อจัดจ้างของกรม ตามนโยบาย “No Gift Policy” และมีการติดตามประเมินผล

กระบวนการ/ ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง			ความเสี่ยงการทุจริต			ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ป้องกันการทุจริต
	เขียว	เหลือง	แดง	การ พิจารณา เพื่ออนุมัติ อนุญาต	การ พิจารณา การใช้ อำนาจ หน้าที่	การพิจารณา เพื่อบริหาร งบประมาณ ทรัพย์สิน ทรัพยากร			
							๒. ผลการปฏิบัติงานไม่ เป็นไปตามเป้าหมาย	๒. การเลือกคณะกรรมการ ตรวจรับที่ขาดความ เชี่ยวชาญ/ขาดความ ละเอียดในการตรวจรับ งานและไม่แจ้งให้ทราบ ล่วงหน้า	๒. จัดทำและปรับปรุงคู่มือการ จัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ และเป็นปัจจุบันพร้อมทั้งกำหนด คุณสมบัติของกรรมการตรวจรับงาน และกำหนดระยะเวลาการตรวจรับ ให้เหมาะสม กับลักษณะงานจ้าง ๓. รวบรวมและจัดทำประเด็นข้อ หาหรือเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

บรรณานุกรม

สำนักงาน ป.ป.ท. คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRA : FRAUD RISK ASSESSMENTS.
กรุงเทพมหานคร. สำนักงาน ป.ป.ท., ๒๕๖๑.

สำนักงาน ป.ป.ท. คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
(Corruption Risk Assessment). กรุงเทพมหานคร. สำนักงาน ป.ป.ท., ๒๕๖๔.

กรมส่งเสริมสหกรณ์
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
กองคลัง